

Kabdebó Tamás

RÓMA-AMOR*

(Che piu ha, piu lassa

A con maggior dolore passa)

(a) Az URBS Hajnalban fogadta a vándort. A nap
vörös sugarai döfködtek a görögdinnyék méregzöld
héját, melyek közt kornyadozva, bóbiskolva
zötyögött a szamaraskordé tetején. A Porta
Portesén kocogott be a csacsifogat, gazdája,
egy öreg, fogatlan dinnyés, csutorával a szájában, a
fal tövében hamarjában kiárulta a dinnyéket, mielőtt
a bolhapiac zsibárusainak, vevőinek, tolvajainak
nyüzsgése elborította volna a köterepet. A
húszéves magyar menekült fiú leült a kövezetre,
hátát egy mér földkőnek támasztotta, már
sima, még hajnalhűvös volt ez a travertina,
s mivel három napon át autót, teherkocsit, kordét
stoppolt: azon nyomban elaludt.

Almában egy diadalmas légió elcsigázott
centuriója volt, a Via Sacra felé masírozott, amikor
kidőlt a menetből. Arra ébredt, hogy valaki
a farzsebében kotorász. Egy fürge ujjú, sült
kolbász szagú zsebmetsző megszabadította
menekültügyi útlevelétől. (Néhány sestertius vagy líra egy
zacskóban a nyakában lógott, ez megmaradt.)

Átélt már cifrábbakat is és kegyetlenebb környezetben.
Nem riadt meg új helyzetétől, hanem átadta magát
sorsának, melyet egy kívülről – azaz az Urbsból, belülről –
érkező eumenis mért rá. Óh igen, az elkövetkezendő
időkben majd megkísérel felemelkedni, és meglovagolni
a felszabadító balsors lovát, hogy az őt e
valóságos és szimbolikus aktussal hatalmába kerítőnek
ne csupán játékszere, olykor ura is lehessen.
(Megéhezett, focaccia után nézett – melyet, Magyarhonban,
Beatrix királynő szakácsai elpogácsásítottak – egy
kóricáló kutyát és a frissen főzött kávé szimatát követte.)

*Az eumeniszek egyben erinisszek is, kik hol
vésszel, hol káprázattal szolgálnak. Festő elődjére, Sanzióra mérték
ecsetrevaló bájt, sziporkázó szemet, pestishalált, druszájára,
Timótra a mennyország ígétét, előtte kolosszumbeli
tigrisfoghalált; a Forumnak, a Lateránnak és a Vatikánnak
szent, majd vérnősző, utóbb alázatos pontifexet; a várost –
talpaló tikkadt zarándokokra – a nap
delelőjén – az afrafát enyhítő szökőkutak színterén.*

*Aldott legyen az a kolbászszagú tolvaj
szajha, aki az angol illetőségű igazolványától
megszabadította, útleveletlen szabademberré tette,
itt maradásra kényszerítette.*

*(b) Róma Szent Mihály lován, hogy láthassam az egész várost
A hét domb egyikére fölkapaszkodám
Majd letekintve – honnan érclován ülve Garibaldi,
ajkbiggyesztve, Pio Nono Vatikánjára néz,
az orom hátán a rom szüntelen alakulását láttam;
rádöbbsentem: Rómában nincsen penész
mert újrasarjadva minden mindenre épül
és ez a föltöltődés a történelem.
(Lám odafent, azaz, lefutván: idelent
a pápaságba is beépült a bűnös,
a kiirthatatlan pogány elem.)
Elfogott a kétség, lehet-é, hogy nemcsak Janus
De kétarcú, pogány–keresztény minden Isten?
egyik kezével sújt, hogy aztán föléd hajolva
a másik kezével fölsegítsen?*

(c) *A Trattoria Marcella, a folyosótól,
mely a Vatikánból az angyalvárba vezetett,
éppen kétháznyira van. – Itt megtorpantál.*

*Nem voltál lakáj – ma sem vagy az –, udvaronc,
kardinális sem, nem is kegyenc. Mi voltál hát?
hitetlensége börtönébe zárt fegyenc.*

*A küldöncök egyike voltál, ki Bakócz
Tamás sleppjéből ittragadt. Talán mert
megneszelted az otthoni vést, az ökörsütés*

*helyett Dózsa György húsából a pecsenyesütést.
Vagy, ki tudja, Lászlai János kanonok
kérésére fölseperted a Stefano Rotondo követ.*

*Most itt állsz a folyosófal tövében, és sárgulsz
mint amott a hárs. A hatvannégyes buszt simogatja
csupasz karjaival a fürtös akác.*

*A felhőket megfesti az őszi nap, platánlevél
a csipkézett bástyafalon, s mint fönt a felhőszegély
idelent is zománcozott e verőfényes pillanat.*

*Az angyalvárban az egyik Della Robbia.
Zománcának titkát, szelencébe zárva, egy szobor
belsejében rejtette el ó – így a szájhagyomány*

*A szobor töretlen. A család kihalt. Kihalok én is?
Avagy kihajtok, mint tavasszal a hárs, az akác?
(Ha már kenyér nem lehettem, leszek-é kolbász?)*

(d) AMOR (Eine Welt zwar bist du, o Rom; doch oltne die Liebe
Ware die Welt nicht die Welt, wílre denn Rom auch nicht Rom,)

Ő barátjára várt, én egy előadásra
Mellén feszült a blúz, énekre fakadt a szája,
Aztán elkezdett az eső cseperegni –
ő meg, mivel a srác nem jött, pityeregni.
Átfogtam a vállát, ne sírj, itt vagyok én
Hunniából idepottyant ifjú legény. A Palazzo Falconieri előtt álltunk,
A Campo dei Fiorin megteáztunk,
Egy hajtincse csészéjébe göndörödött,
Kiemeltem, megízleltem, meg sem rökönyödött.
A cipészek utcájában volt egy szálloda
Ó nagy ég, sántított! Ölben vittem fel oda.
(d) (und des Hexameterre Mass leise mit fingernder Hand)
Holt férjtől özvegyült szép nő sóhajtva köszöntlek
Még egy ölelés s velem elszáguld majd a vonat
Szent Andrea della Valle harangja ha kong
Jel lesz az minékünk, a búcsúcsók jele lesz
Le fairé de l'amour mit tőled Rómában tanultam
Kalauzom légyen, talizmánom az életúton.

*E hosszabb vers egyik szakaszát hat évvel ezelőtt a Kortárs közölte.

A 2001. évi Salvatore Quasimodo költői verseny különdíjas alkotása.